

IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI

KODELJEVO



Dne 24. aprila je bila ob prazniku Krajevne skupnosti Kodeljevo in občine Ljubljana Moste-Polje slavnostna seja skupščine KS.
IVAN GAJIČ

● IZOBRAŽEVANJE REZERVNIH OFICIRJEV

Uničimo helikopterski desant

Maja bo v okolici Ljubljane »zažarelo orožje«, ker iz zanesljivih virov vemo, da bo prišlo do helikopterskega desanta, ki ga moramo uničiti složno, odločno in hitro. No, to vrsto boja zajema letošnji program izobraževanja rezervnih vojaških starešin. Kako naj deluje pehotna četa (za mlajše oficirje po činu: vod) v protidesantnem boju z napadom na helikopterski desant. Tema je zanimiva in glede na sodobno tehniko aktualna, če želimo res biti v vsakem trenutku pripravljeni za obrambo svobode in domovine.

Na Kodeljevem so z dosedanjim potekom dela zadovoljni. Predsedstvo KO ZRVS je s tem v zvezi imelo že več sestankov. Če gre glede programa vse po načrtu, pa so nekateri problemi, ki so že — nekateri pa bodo ponovno vznikli — povzročili dokaj burne debate in različna mnenja.

Nekaj posameznikov se namreč spretno in brez opravičila izmika uram izobrazbe. Kako ukrepati proti njim? Stališča so različna. Premalo sodelujemo s šolo, taborniki, mladino, RK in drugi dejavniki, ki morajo sodelovati v vsakodnevni pripravljenosti za ljudski odpor. Prizadela nas je kritika nekaterih članov občinskega vodstva ZRVS, da imajo največ opravka s člani naše organizacije.

Zakaj jih moti, če kdo pride k njim po nasvet, saj sta tam dva plačana delavca; in konec koncev: sedež občinske organizacije je na Kodeljevem! Zakaj ne bi izkoristili te možnosti! Treba je reči in priznati: predsednik

ZADVOR

Sredi aprila je bila v dvorani združnega doma v Zadvoru letna konferenca Društva upokojencev Zadvor. Zbralo se je okoli 150 članov in članic društva in povabljenih gostov. Žal pa razpoloženje v začetku ni bilo najboljšo, ker se konference ni mogel udeležiti resno oboleni predsednik Franci Zupančič.

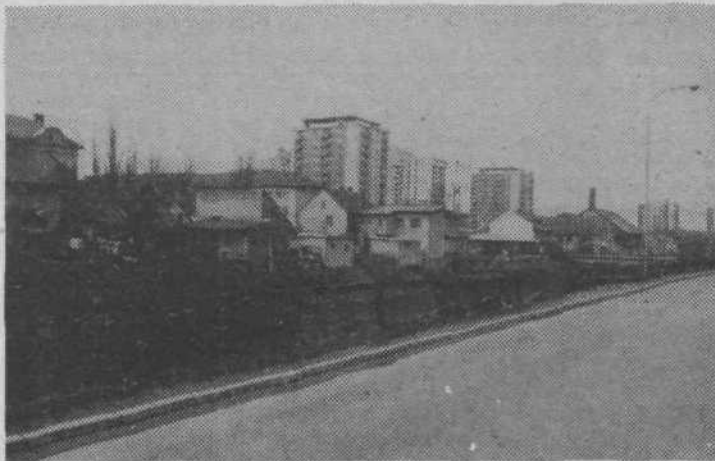
Iz poročil je bilo razvidno, da je društvo eno najaktivnejših organizacij na terenu, saj člani ne delajo le v svojem društvu, temveč so prisotni tako rekoč vseh povodov. Sedaj šteje društvo 320 članov in članic, tako da so v svojem delovnem okolju vključeni vanj skorajda vsi, ki uživajo za služeni pokoj.

Dejavnost društva je bila lani na dokaj visoki stopnji. Poleg skrbi za vsakdanje tegobe članov so uspešno skrbeli tudi za številne izlete po domovini in tujini. Tak načrt imajo tudi za letošnje leto. Poleg včlanjevanja v društvo so člani skrbeli za številne obiske na domu ali bolnišnicah. Obisk in prisrčen stisk rok sta vedno več vredna kot kakršnokoli darilo.

Na letni konferenci so opravili tudi nekatere kadrovske spremembe. Za častnega predsednika so izvolili obojlega Francija Zupančiča, za predsednika pa Matijo Šuštarja.

Društvu želimo tudi v bodoče še veliko uspehov.

ALOJZ KASTELIC



● KOMISIJA ZA VARSTVO OKOLJA

OGLED NA TERENU

Akcije za čisto in zeleno ter bolj zdravo Ljubljano ne moremo voditi iz pisarniške mize. Treba je iti na teren in si najprej ogledati stanje, potem pa ukrepati. Tako je tudi storila komisija za varstvo okolja in urejanje naselja pri svetu KS Kodeljevo, ki si je aprila dodobra ogledala, kako je s čistočo oziroma z nesnago na Kodeljevem. O tem je nato poročala KS. Šolarji OŠ Ketteja in Murna, taborniki in članice RK so opravili skupno, pohvale vredno očiščevalno akcijo.

Vendar je strmo in zaraščeno obrežje Ljubljaničnice in Grubarjevega prekopa še ostalo takšno,

kot je, se pravi podolgovat javni smetnjak. A to ni delo za šolarje, ker bi lahko komu spodrsnilo in bi lahko prišlo do nesreče. Tudi ograjo vzdolž ceste Ob Ljubljaničnici mimo kina Triglav bi kazalo popraviti in premazati, ker kazi izgled sicer lepe ulice (glej sliko!) Tudi trgovci in gosilničarji so bili marljivi in so bolj pazili na čistočo okolice. Žal pa moramo reči, da mnogi lastniki zasebnih hiš še vedno urejajo le svoj vrt do ograje, pa niti centimetra več. No, da ne bo kdo uzeljen: tudi tu so izjeme.

JOŽE VIDIC
Foto: Hvastija

VEVČE-ZGORNJI KAŠELJ

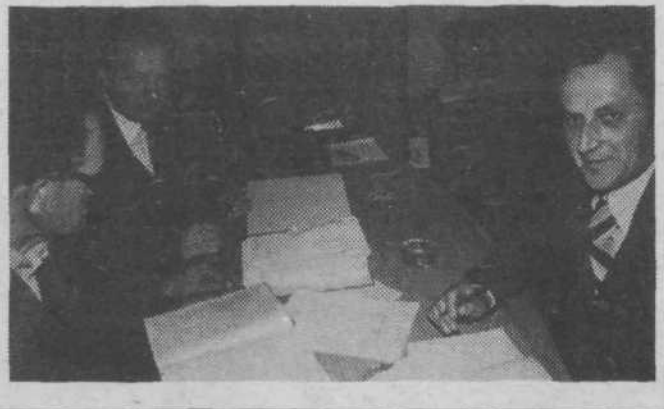
Obnovljen družbeni dom

Notranja obnovitvena dela v družbenem domu v Zg. Kašlju so končana. Prenovljena je sejna dvorana in krajanji jo že uporabljajo za sestanke, posvete in manifestacije. Dvorana je prijetno urejena in je v njej užitek posedati.

Dosedanja dela so terjala 85.000 dinarjev sredstev KS. Sedaj je na vrsti zunanost stavbe.

Nadzorni odbor (na sliki) je ugotovil urejeno in točno ravnanje s sredstvi.

Besedilo in slika: DUŠAN GERLICA



NOVE JARŠE

Pionirska sekcija pri hišnem svetu Kvedrova 3

Naša sekcija je začela z delom ob novem letu, ko smo obdarili starejše stanovalce.

Hišni svet je zaprosil Cirilo Bambič, da nam pomaga pri izdelavi programa za l. 1979 ona je hkrati tudi naša mentorica.

V začetku leta se nas je zbralo 20 pionirjev in cicibanov. Ta dan smo izvolili odbor in vodstvo pionirske sekcije.

Med sestankom smo zvedeli za smrt Edvarda Kardelja. Počastili smo spomin na velikega revolucionarja z enominutnim molkom. Že zvečer smo uredili stenoč, ga opremili z njegovo sliko in njegovimi sestavki.

Za 8. marec smo pripravili kulturni program. Sodelovalo je 15 pionirjev in cicibanov z govorom, recitacijami, petjem in skeči. Prebrali smo sestavek Moj prosti čas Zofke Kveder. S pesmijo Lepo je biti v naši domovini mlad smo proslavo zaključili.

Hišni svet je prisluhnil našemu delu in obljubil pomoč. Odstopil je prostor za shrambo odpadnega papirja in odstranil stara kolesa. Večkrat smo že imeli čistilno akcijo okoli stolpnice in na zelenicah. Očistili smo parkirni prostor. Vsi moramo skrbeti za čisto, belo in zeleno Ljubljano. V ta namen smo organizirali stalno stražo. Še vedno pa je v naši stolpnici nekaj pionirjev, ki ne sodelujejo v vakciji in onesnažujejo okolje. Pa tudi SZDL ne sodeluje. Upamo, da nas bodo v mednarodnem letu otroka starejši razumeli, nam priskočili na pomoč s strokovnimi nasveti in pomagali organizirati tudi druge dejavnosti.

Stanovalcem bi radi pokazali, da smo dobri in da želimo biti koristni. Zavedamo se, da uživamo sadove revolucije in poveljne graditve. Obojimo, da bomo vse pridobljeno krepili, se pridno učili in ljubili našo domovino.

Zelimo, da nas še dolgo vodi naš ljubljani maršal tovariš Tito!

Pionirska sekcija pri HS
Kvedrova 3

HRUŠICA-FUŽINE

Sekcija OFUFO

Dne 17. septembra 1976 smo osnovali sekcijo, ki se ukvarja z raziskovanjem pojavov — organizacijo za fortano in neznane leteče predmete (OFUFO). Najprej smo delovali samostojno in brez kakršne koli pomoči, sredi l. 1978 pa smo postali kolektivni član mladinske organizacije v KS Hrušica-Fužine.

Znanstveno delo je kmalu steklo. Naš predsedniški odbor je omogočil nastanek knjižnice Lažna znanost.

V njej je ok. 80 knjig psevdoznanstvene vsebine v slovenskem, srbohrvatskem, angleškem in nemškem jeziku. Debatni večeri so nemenjeni pogovorom o znanstveni problematiki.

Pripravljamo se na izdelavo Kiriljanovega aparata za opazovanje »življenjske energije«. Pred izidom je prva številka glasila UNIVERZUM, ki ga ureja uredniški odbor naše sekcije.

Pomemben del našega dela je praksa. Zanimamo se namreč za vsa resna opažanja NLP, prav tako pa tudi za vsa druga nenavadna opažanja, — npr. zvočne strele, nepojasnjene zvočne in svetlobne pojave na nebu, parapsihologijo... Doslej smo zbrali 32

primerov opažanj NLP in drugih pojavov. Shranjeni so v našem arhivu.

Na osnovi opažanj NLP iz vse Slovenije izdelujemo grafikon in diagram, ki kažejo na razširjenost NLP ali doživeli kak nenavaden pojav, da se oglašijo. V poštev pridejo le resna opažanja.

In kakšni so naši načrti? Zelo radi bi v svoje delo vpeljali tudi astronomijo. Nabaviti nameravamo teleskop, a imamo še težave. Prav tako računamo na sodelovanje z društvom psihotronikov iz Zagreba. Pisali bomo tudi eni vodilnih svetovnih ufoloških organizacij APRO. Vsekakor bo treba pritegniti k našemu delu še več članov, predvsem mladino. Naša glavna naloga je namreč približati mlademu človeku vse zanimivosti prave in lažne znanosti.

Zato vabimo vse, ki jih naše delo zanima, da se nam pridružite! Kot člani boste brezplačno dobivali naš tromeščnik UNIVERZUM. Članarine ni! Ob začetku boste prejeli tudi vsa potrebna navodila v zvezi z delom in naš vprašalnik.

Pišite nam na naslov:
OO ZSMS Hrušica-Fužine
sekcija UFUFO
Pot do šole 2
61000 Ljubljana

ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO ● ZDRAVSTVO

POZOR, ZEMELJSKI PLIN!

(Nadaljevanje iz prejšnje številke in konec)

Prva pomoč ob zadušitvi z inertnimi plini metan, butan, propan itd.

1. Ponesrečenca prenesemo iz nevarne atmosfere in omogočimo, da plin čimprej zapusti človeško telo po poti, po kateri je prišel — torej prek pljuč. Reševalec naj ima izolacijski aparat.

2. Ponesrečenec naj popolnoma miruje, da z gibanjem ne potrošimo že tako osiromašen kisik v telesu.

Nudenje prve pomoči bo nekoristno, če ponesrečenec ne bo mofel vdihavati čistega zraka ali kisika. Kadar je bila koncentracija plina v delovni atmosferi nizka, se bo ponesrečenec običajno hitro popravil. Če pa je dihanje počasno, nepravilno, prekinitveno ali če je dihanje prenehalo, je treba takoj vzpostaviti umetno dihanje (dajanje zraka z usti na nos, usta na usta ali po metodi Holger-Nielson). Metodi reševanje je treba obvladati in jo nadaljevati tudi med transportom. Kadar pa preneha delovati srce, se moramo takoj lotiti zunanje masaže srca. Kjerkoli je mogoče, je potrebno dajati kisik — često v kombinaciji z umetno dihanjem. Za take intervencije je potrebna posebna oprema in posebej izvežbano osebje. Predvsem je važno mirovanje, nič manj pa ogrevanje ponesrečenca (npr. z odejo). Življenjsko nevarno in tudi nepravilno je polivanje z mrzlo vodo. Posebna nevarnost je nevarnost eksplozije.

Metan tvori s kisikom nevarno eksplozivno zmes, ki lahko pri kritični temperaturi vžiga eksplozivno. Spodnja eksplozivna meja zmesi metana v zraku znaša 5,5%, zgornja pa 13,5%. Med spodnjo in zgornjo eksplozivno mejo je eksplozivno področje. Zelo močno eksplozijo lahko pričakujemo pri zmesi 9,5% metana z zrakom.

Izvor kritične temperature za nastanek eksplozije lahko predstavlja kajenje na delovnem mestu, razni izvori ognja, iskre (električne ali udarec dveh trdih predmetov), požari.

V navodilih velja pravilo, naj bo metana na delovnih mestih manj kot 1%. Če je torej metana 2 ali več procentov, naj delavci odidejo z delovišča.

Potrebni preventivni ukrepi:

1. stalno preprečevanje nastanka eksplozivne zmesi — to dosežemo z učinkovitim prezračevanjem delovišča;

2. preprečevanje nastanka kritičnega vžiga — s prepovedjo kajenja,

preprečitvijo nastanka isker, protipožarnim varstvom na višini;

3. redna in stalna kontrola prisotnosti metana v delovni atmosferi s specialnimi napravami kemično, z eksplozimetri in rudarsko svetilko.

B — Ogljikov dioksid (CO₂) je težji od zraka in prav tako predstavlja nevarnost, če na delovnem mestu izriva kisik. Zgornja dopustna meja v rudnikih znaša 5%. Ogljikov dioksid nastane enako kot metan pri tvorbi premoga.

Kisika (O₂) na delovnih mestih naj ne bo manj kot 20%!

C — Ogljikov monoksid (CO). Nastanek tega nevarnega, nevidnega plina brez vonja, ubijalca človeka, lahko predvidevamo ob požarih in eksplozijah. Dopustna zgornja meja (MDK) v SFRJ je 50 ppm. Ogljikov monoksid nastane pri nepopolnem zgorevanju (oksidaciji).

Č — Zveplovodik (H₂S) je brezbarven plin, ima vonj po gnilih jajcih, je zelo strupen! Dopustna zgornja meja (MDK) je 5 ppm. Človek ga zavoha že pri koncentraciji 0,012–0,03 mg/m³ zraka. Zaznava pa je seveda slabša pri ljudeh, ki so že navajeni vonja po žveplovodiku. Tudi pri večjih koncentracijah je vonj manj izražen in neprijeten. Ko piči se v prostoru v obliki »gnezda«.

Zveplovodik vdre v človeško telo prek pljuč, v majhnih količinah pa lahko vdre tudi skozi kožo. V telesu hitro oksidira v sulfate, izloča pa se z urinom. V majhni količini se izloča tudi prek pljuč. Zveplovodik kvarno deluje na centralni živčni sistem, zavira ali popolnoma blokira dihalni ferment, zaradi česar nastopi pomanjkanje kisika. Bolezenska slika akutne zastrupitve je različna in je odvisna od vdihane koncentracije žveplovodika.

Če je koncentracija žveplovodika 1000 mg/m³, je zastrupitev bliskovita, spremljajo jo krči, nezavest in hitra smrt — pride do paralize dihalnega centra. Če ponesrečenca takoj prenesemo na svež zrak, je še možna

ozdravitev. Po ozdravitvi opažajo pojav kroničnih krčev, padec krvnega pritiska, ponesrečenec se poti, postane modrikast, pride do obolenja jeter in povišane telesne temperature.

Kadar je koncentracija žveplovodika nižja, preneha trup delovati na centralni živčni sistem in nastopi dražeča oblika zastrupitve. Deluje kot dražljivec.

Kadar koncentracija žveplovodika ni smrtna, je pa še vedno zelo visoka (npr. 700 mg/m³), se kaže zastrupitev v nezavesti in krčih (božjastna oblika). Nastopajo boleča vnetja vek, nahod, slabost v želodcu, človeka silijo na bruhanje, včasih nastopijo driske, glavobol, težko dihanje, hitro bitje srca.

Kadar je koncentracija žveplovodika še nižja, se razvije bolezenska slika, ki se kaže predvsem v draženju sluznice, vek, zgornjih dihalnih poti, glavobolih in bolečinah v prsih. Karakteristična je poškodba oči, ki se razvije pri koncentraciji žveplovodika 200–360 mg/m³ zraka. Človek se boji svetlobe, nastopi močno solzenje in občutek sklenjenosti. Ti pojavi pa lahko nastopijo šele čez nekaj ur. Problem kroničnega zastrupljenja z žveplovodikom še ni rešen! Vodne raztopine žveplovodika dražijo kožo, pride do vnetja s tvorbo mehurjev in ekcemov.

Navajenost na žveplovodik ne obstaja, obstaja pa preobčutljivost na žveplovodik.

Prva pomoč: ponesrečenega takoj odnesemo iz zaprte atmosfere in mu nudimo umetno dihanje, po potrebi tudi inhalacijo kisika.

Vsako delo v industriji nosi s seboj v večji ali manjši meri na kateremkoli mestu neko stopnjo rizika glede nastanka eksplozije, poškodb, nesreč, zastrupitev in tudi poklicnih obolenj. Boj proti tem nevarnostim mora biti organiziran, kvaliteten, ekipen ter programiran. Biti mora stalen in kontroliran. Izpolnjevanje teh nalog zagotavlja varstvo pri delu delovnega človeka.

Dr. BORIS MOŠKON

DOPISNIKI!

S prehodom na 14-dnevnik nastopata dva okvirna termina za oddajo rokopisov (natipkanih), in sicer vsakega 10. in 25. v mesecu. Prosimo, da to upoštevate. Seveda pa velja: Dosedanjim dopisnikom — pridružite se še novi!

Uredništvo